

PATVIRTINTA

Rokiškio Juozo Tumo-Vaižganto gimnazijos
direktorius 2018 m. vasario 8 d.
įsakymu Nr. V-61

ROKIŠKIO JUOZO TUMO-VAIŽGANTO GIMNAZIJOS MOKINIŲ TURIZMO RENGINIŲ ORGANIZAVIMO TVARKOS APRAŠAS

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Mokinių turizmo renginių organizavimo tvarkos aprašas (toliau – Aprašas) nustato Rokiškio Juozo Tumo-Vaižganto gimnazijos (toliau-Gimnazija) mokinių turizmo renginių (žygių, išvykų, ekskursijų, sąskrydžių, varžybų, toliau – turizmo renginiai) organizavimo tvarką ir yra parengtas vadovaujantis Vaikų turizmo renginių organizavimo aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos Švietimo ir mokslo ministro 2005 m. kovo 1 d. įsakymu Nr. ISAK -330 (suvestinė redakcija nuo 2017-04-25).

2. Aprašo tikslas – reglamentuoti turizmo renginių organizavimą, vykdymą ir užtikrinti renginiuose dalyvaujančių mokinių saugumą.

3. Mokinių grupės, keliaudamos visuomeniniais, vandens keliais, draustiniais ar kitomis riboto lankomumo teritorijomis, privalo vadovautis saugaus eismo taisyklėmis, nustatytomis šiems keliams ir teritorijoms.

4. Mokytojai, organizuojantys turizmo renginius mokiniams, turi turėti vaikų turizmo renginių organizavimo vadovo pažymėjimą.

5. Apraše vartojamos sąvokos:

ekskursija – trumpiau kaip parą trunkantis turistinių objektų lankymas nustatytu maršrutu ugdymo tikslais, kurį vykdo gidas arba mokytojas;

gidas – asmuo, kuris suteikia specialią informaciją apie lankomus muziejus, meno galerijas, gamtos, kultūros, mokslo, parodų ar kitus objektus arba vietas;

išvyka – organizuotas mokinių grupių keliavimas į numatytą turizmo objektą panaudojant transporto priemones;

sąskrydis - organizuotas vaikų susibūrimas gamtinėje aplinkoje (stovyklavietėje) poilsio ar ugdymo tikslais;

turizmo renginio vadovas – asmuo, turintis tinkamą pasirengimą, organizuojantis pasiruošimą turizmo renginiui ir jam vadovaujantis;

turistinė stovykla – trumpalaikio vaikų poilsio organizavimas rekreacinėje teritorijoje įrengtoje stovyklavietėje;

mokinių turizmo renginys – trumpalaikės neformaliojo vaikų švietimo programos (gali būti sudedamoji formaliojo ir neformaliojo švietimo programos dalis) vykdymas keičiant vietą pažintiniais, rekreaciniais ir sportiniais tikslais;

varžybos – organizuotas vaikų (jų grupių) rungtyniavimas ugdymo tikslais;

žygis – įvairios trukmės ugdymo tikslais organizuotas keliavimas nustatytu maršrutu pėsčiomis ar naudojant įvairias priemones.

6. Kitos apraše naudojamos sąvokos atitinka Lietuvos Respublikos švietimo įstatyme (Žin., 1991, Nr. 23-593; 2003, Nr. 63-2853) vartojamas sąvokas.

II. TURIZMO RENGINIŲ PROGRAMOS

7. Turizmo renginių programos rengiamos vadovaujantis Bendrųjų iš valstybės ir savivaldybių biudžetų finansuojamų neformaliojo švietimo programų kriterijų aprašu.

8. Žygio, ekskursijos, išvykos programos (1 priedas), sąskrydžio, varžybų nuostatus rengia turizmo renginio vadovas, tvirtina gimnazijos direktorius.

9. Turistinės stovyklos programos rengiamos pagal Vaikų vasaros poilsio programų finansavimo tvarkos aprašą, patvirtintą Lietuvos respublikos švietimo ir mokslo ministro 2005 m. vasario 2 d. įsakymu Nr. ISAK-165.

III. TURIZMO RENGINIŲ DALYVIŲ SAUGUMO UŽTIKRINIMAS

10. Turizmo renginiuose (išvykose, ekskursijose, žygiuose) leidžiama dalyvauti visiems mokiniams, pasitikrinsiems sveikatą. Dviejų dienų ir ilgiau trunkančiuose renginiuose mokiniai iki 18 metų gali dalyvauti tik su tėvų (globėjų, rūpintojų) sutikimu.

11. Mokiniai, nepriskirti pagrindinei medicininei fizinio pajėgumo grupei arba turintys specialiųjų ugdymosi poreikių, dviejų dienų ir ilgiau trunkančiuose turizmo renginiuose gali dalyvauti tik su gydytojo ar visuomenės sveikatos specialisto leidimu ir tėvams (globėjams, rūpintojams) sutikus.

12. Mokiniai, vykstantys į užsienį, turi turėti tėvų (globėjų, rūpintojų) sutikimą.

13. Mokinių grupei, dalyvaujančiai turizmo renginiuose, gimnazijos direktorius skiria turizmo renginio vadovą:

13.1. vienas vadovas skiriamas penkiolikos I – II klasių mokinių grupei. Didesnėms nei penkiolikos I-II klasių mokinių grupėms skiriami du ar daugiau turizmo vadovų (lydinčių mokytojų);

13.2. vienas vadovas gali būti skiriamas ir didesnei nei penkiolikos III-IV klasių mokinių grupei;

13.3. konkretus turizmo renginio vadovų skaičius nustatomas, atsižvelgiant į renginio specifiką, mokinių amžių ir jų specialiuosius poreikius.

14. Gimnazijos direktorius, užtikrindamas turizmo renginių dalyvių saugumą:

14.1. tvirtina turizmo renginio programą, dalyvių sąrašą, turizmo renginio vadovo (-ų) kandidatūrą (-as);

14.2. saugos ir sveikatos klausimais moko ir atestuoja turizmo renginių vadovą(-us) vadovaudamasis Mokymo ir atestavimo darbuotojų saugos ir sveikatos klausimais bendraisiais nuostatais;

14.3. nustato turizmo renginių vadovo (-ų) pareigas;

14.4. jei reikia, skiria lydinčius mokytojus;

14.5. padeda pasirengti turizmo renginiui;

14.6. atsako už pasirengimą turizmo renginiui, jo eigą ir pedagoginius rezultatus;

14.7. už gerą programos vykdymą gali paskatinti turizmo renginio vadovą ir mokinius;

14.8. už programos vykdymo pažeidimus turizmo renginio vadovą gali nubausti drausmine tvarka.

15. Turizmo renginio vadovas, užtikrindamas mokinių saugumą:

15.1. parengia žygio, ekskursijos, išvykos programą (1 priedas), numato detalų maršrutą (atsižvelgia į dalyvių amžių, jų pasirengimo lygį ir fizinę būklę, nustato išvykimo, atvykimo vietą ir laiką, nakvynės vietą), surenka 8-10 punktuose nurodytus dokumentus;

15.2. apie vykdomą turizmo renginį pasirinktu būdu (įteikdamas nustatytos formos pranešimą (3 priedas), išsiųsdamas pranešimą e-dienyne, el. paštu) informuoja mokinių tėvus (globėjus, rūpintojus);

15.3. vykdo saugos ir sveikatos instruktažą, remdamasis saugos ir sveikatos instruktažo rekomendacijomis (5 priedas) ir atsižvelgdamas į konkretaus turizmo renginio rizikos faktorius;

15.4. pasirašytinai supažindina grupės narius su pirmosios pagalbos teikimu ir naudojimusi pirmosios pagalbos vaistinėle, saugaus eismo taisyklėmis, aplinkosaugos, priešgaisrinės saugos bei maudymosi reikalavimais. Saugos instruktažus su mokiniais registruoja tam skirtame žurnale (4 priedas);

15.5. vadovaujantis patvirtinta turizmo renginio programa užtikrina mokinių saugą renginio metu, moka suteikti pirmąją medicininę pagalbą;

15.6. susidarius situacijai, gresiančiai mokinių saugai, pakeičia maršrutą, sustabdo arba nutraukia turizmo renginio vykdymą.

16. Turizmo renginiuose dalyvaujantys mokiniai:

16.1. pristato nustatytos formos tėvų sutikimus, nurodytus 8-10 punktuose;

16.2. susipažinę su turizmo renginio organizavimo tvarka bei saugos ir sveikatos reikalavimais pasirašo renginiuose dalyvaujančių mokinių saugos instruktavimų registravimo žurnale (4 priedas);

16.3. prieš turizmo renginį pasiskirsto pareigomis, užduotimis ir kt.;

16.4. privalo laikytis elgesio normų, būti drausmingi ir mandagūs, vykdyti turizmo renginio vadovo (-ų) ir lydinčių mokytojų nurodymus.

IV. PASIRUOŠIMAS TURIZMO RENGINIUI IR DOKUMENTŲ RENGIMAS

17. Mokytojas, norėdamas organizuoti turizmo renginį:

17.1. informuoja gimnazijos direktorių apie planuojamą organizuoti turizmo renginį ne vėliau kaip 5 dienos iki renginio pradžios ir, jei yra, prideda renginio organizatoriaus parengtus nuostatus, darbotvarkę, kvietimą ar kt. dokumentus;

17.2. apie vykdomą turizmo renginį informuoja mokinių tėvus (globėjus, rūpintojus) (3 priedas);

17.3. surenka mokinių, ketinančių dalyvauti renginyje, tėvų (globėjų, rūpintojų) sutikimus, jei renginys trunka ilgiau kaip vieną dieną;

17.4. parengia turizmo renginio programą (1 priedas), ją suderina su direktoriaus pavaduotoju ugdymui ir pridedamą mokinių, dalyvaujančių turizmo renginyje, sąrašą (2 priedas);

17.5. prieš renginį supažindina mokinius su turizmo renginio saugos ir sveikatos reikalavimais, vadovaudamasis mokinių saugos ir sveikatos instruktažų rekomendacijomis (5 priedas) arba, atsižvelgdamas į turizmo renginio laiką, trukmę ir pobūdį, pats parengia turizmo renginio mokinių saugos ir sveikatos instrukciją (6 priedas) bei užpildo „Turizmo renginyje (ekskursijoje, išvykoje, žygyje ir kt.) dalyvaujančių mokinių saugos instruktavimo žurnalą“ (4 priedas) (galima naudoti lapą „Grupės instruktažai“, jį koreguoti ir pateikti mokiniams pasirašyti);

17.6. turizmo renginyje dalyvaujančių mokinių saugos instruktavimų registravimo žurnalą su mokinių parašais įsega į e-dienyno priedų bylą „Turizmo renginiuose dalyvaujančių mokinių saugos instruktavimo žurnalai“, saugomą mokytojų kambaryje arba direktoriaus pavaduotojo ugdymui kabinete;

17.7. jei renginys organizuojamas pamokų metu, suderina savo ir lydinčių mokytojų pamokų pavadavimą su direktoriaus pavaduotoju ugdymui, atsakingu už tvarkaraštį;

17.8. ne vėliau kaip prieš tris darbo dienas iki numatomo renginio gimnazijos raštvedei pateikia su direktoriaus pavaduotoju ugdymui suderintą turizmo renginio paraišką – programą (1 priedas) ir atsiunčia (e-paštu, per e-dienyną ar bendrame gimnazijos serveryje) prie programos pridedamą mokinių sąrašą (2 priedas).

18. Direktoriaus pavaduotojas, atsakingas už darbuotojų saugą ir sveikatą, instruktuoja saugos ir sveikatos klausimais turizmo renginio vadovą (-us) bei lydinčius asmenis.

19. Gimnazijos raštvedė:

19.1. turizmo renginio vadovui pateikia direktoriaus įsakymo datą ir Nr.;

19.2. parengia direktoriaus įsakymą dėl leidimo išvykti;

19.3. informuoja per el. dienyną www.tamo.lt visus mokytojus apie kolegų ir mokinių išvykimą (prisega gimnazijos direktoriaus įsakymo failą).

V. RENGINIŲ PROGRAMŲ FINANSAVIMAS

20. Turizmo renginiai finansuojami teisės aktų nustatyta tvarka.

21. Renginiai (išvykos, ekskursijos, žygiai) gali būti finansuojami mokinių tėvų (globėjų, rūpintojų) lėšomis.

22. Turistinės stovyklos programos gali būti finansuojamos pagal Vaikų vasaros poilsio programų finansavimo tvarkos aprašą.

VI. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

23. Su šia tvarka supažindinami visi mokytojai, pagalbos specialistai.

24. Mokinių turizmo renginių (žygių, išvykų, ekskursijų, sąskrydžių, varžybų ir kt.) organizavimo tvarkos aprašas gali keistis Gimnazijos administracijos iniciatyva, atsiradus naujiems dokumentams, reglamentuojantiems mokinių saugą ir sveikatą.

ROKIŠKIO JUOZO TUMO – VAIŽGANTO GIMNAZIJOS
mokytojas (a) _____

Rokiškio Juozo Tumo-Vaižganto
direktoriui

PARAIŠKA
DĖL VYKIMO Į EKSKURSIJĄ (IŠVYKĄ, TURISTINĮ ŽYGI, IŠVYKĄ PAGAL
EDUKACINĘ, PROFESINIO INFORMAVIMO/ VEIKLINIMO PROGRAMĄ)

_____
(data)
Rokiškis

Prašau leisti _____ m. _____ d. vykti į ekskursiją, turistinį žygį, išvyką
(*pabraukti*) maršrutu _____

I. Tikslas: _____
_____
_____

II. Uždaviniai:
1. _____
_____
2. _____
_____
3. _____
_____
4. _____
_____

III. Lankytini objektai:
1. _____
_____
2. _____
_____
3. _____
_____
4. _____
_____

IV. Laukiami rezultatai:

Vyksta _____ klasių mokinių, _____ (sąrašas (i) pridedamas (i)) ir _____ mokytojų (ai).

Išvykstame _____ val. , grįžtame _____ val.
(jei grįžtate ne tą pačią dieną, nurodyti ir datą)

Grupės vadovas (ė) _____ atsakingas (a) už mokinių gyvybę ir saugumą.

Lydintys asmenys:

Į ekskursiją (išvyką, turistinį žygį) vyksime

_____ transportu.

Ekskursija (išvyka) apmokama iš

Grupės vadovas _____

(parašas)

(vardas, pavardė)

SUDERINTA:

Direktoriaus pavaduotoja ugdymui

.....

20.....-.....-.....

(Mokinių turizmo renginio programos dalyvių sąrašo pavyzdys)

ROKIŠKIO JUOZO TUMO-VAIŽGANTO GIMNAZIJA

Renginio data:

Mokinių, vykstančių į .....

(turizmo renginio pavadinimas)

SĄRAŠAS

Eil. Nr.	Mokinio vardas, pavardė	Klasė
1.		
2.		
3.		
4.		
5.		
6.		
7.		
8.		
9.		
10.		
11.		
12.		
13.		
14.		
15.		
16.		
17.		
18.		
19.		
20.		

Mokiniai su saugaus elgesio taisyklėmis supažindinti pasirašytinai (data): _____

Turizmo renginio vadovas: .....

Mokinius lydintys mokytojai: .....

(parašas)

(Vardas Pavardė)

.....

(parašas)

(Vardas Pavardė)

(Pranešimo formos pavyzdys)

PRANEŠIMAS APIE TURISTINIŲ RENGINIŲ

(Data).....

Rokiškis

Informuojame Jus, kad (data) organizuojama(s) (turizmo renginio pavadinimas)
.....(nurodyti vietovę, į kurią vykstate).

Nakvynės vieta (jei su nakvyne): (nurodyti nakvynės vietą ir naktų skaičių).

Renginyje dalyvaus: ..... kl. mokinys (-ė) ..... (mokinio (-ės)
vardas, pavardė)

Jūsų sūnus/ dukra yra supažindintas (-a) su saugos ir sveikatos instrukcija ir veiklos programa.

Dėl išsamesnės informacijos kreiptis į (mokytojo vardas, pavardė, tel. Nr.)

Turizmo renginio vadovas (Parašas) (Vardas ir pavardė)

Susipažinau ir sutinku, kad mano sūnus / dukra dalyvautų renginyje:

Data (Parašas) (Tėvų /globėjų / rūpintojų vardas ir pavardė)

Sutinku, kad, esant būtinybei, mano sūnui/ dukrai būtų suteikta medicinos pagalba.

Kontaktinis tėvų (globėjų, rūpintojų) telefonas renginio metu: .....

**ROKIŠKIO JUOZO TUMO-VAIŽGANTO GIMNAZIJOS RENGINIUOSE
DALYVAUJANČIŲ MOKINIŲ SAUGOS INSTRUKTAVIMŲ REGISTRAVIMO
ŽURNALAS**

Įsakymo data ir Nr. ....

Instruktažo data .....

Instruktažo turinys.....

.....

.....

Instruktažo vykdytojo pareigos, v. pavardė, parašas .....

.....

Instruktuojamojo asmens vardas, pavardė	Klasė	Instruktuojamojo asmens parašas
1	2	3

(Saugos ir sveikatos instruktažo rekomendacijos pavyzdys)
SAUGOS IR SVEIKATOS INSTRUKTAŽO REKOMENDACIJOS

SAUGAUS ELGESIO REIKALAVIMAI EINANT PĖSČIOMIS

1. Organizuotai pėsčiųjų grupei mieste draudžiama eiti važiuojamąja kelio dalimi, galima eiti tik šaligatviais.
2. Organizuota pėsčiųjų grupė už miesto ribų ar vietovėse, kuriose nėra šaligatvių važiuojamąja dalimi privalo:
  - 2.1. eiti kolona ne daugiau kaip 2 eilėmis kuo arčiau dešiniojo važiuojamosios dalies krašto ir tik transporto priemonių judėjimo kryptimi;
  - 2.2. kolonos priekyje ir gale iš kairės pusės turi eiti lydintys asmenys su ryškiaspalvėmis vėliavėlėmis bei vilkintys ryškiaspalves liemenes su šviesą atspindinčiais elementais.
3. Tamsiuoju paros metu arba esant blogam matomumui organizuotai pėsčiųjų grupei eiti važiuojamąja dalimi draudžiama.
4. Norint pereiti perėją pėstysis privalo:
  - 4.1. eiti šaligatviu dešine puse iki pėsčiųjų perėjos;
  - 4.2. sustoti dešinėje pėsčiųjų perėjos pusėje;
  - 4.3. sustoti toliau nuo važiuojamosios dalies;
  - 4.4. pažiūrėti į kairę;
  - 4.5. pažiūrėti į dešinę pusę ir įsiklausyti;
  - 4.6. jei transporto priemonių arti nėra arba jos sustojo praleisti, dar kartą reikia pažiūrėti į kairę. Įžengti į važiuojamąją dalį pėsčiųjų perėjose pėstiesiems leidžiama tik po to, kai įvertina atstumą iki artėjančių transporto priemonių ir jų greitį;
  - 4.7. eiti tiesiai, ne įstrižai per pėsčiųjų perėją, neperžengti jos ribų, be reikalo nedelsti ar nestoviniuoti;
  - 4.8. visą laiką stebėti gatvę, pažiūrint į abi puses;
  - 4.9. jei transporto priemonė atvažiuoja iš dešinės pusės, reikia nesiblaškyti, bet ramiai sustoti gatvės viduryje ir palaukti, kol transporto priemonė sustos arba kol pravažiuos;
  - 4.10. eiti per gatvę galima tik įsitikinus, jog eiti saugu;
5. Norėdamas pereiti nereguliuojamą šviesoforo sankryžą pėstysis privalo:
  - 5.1. eiti šaligatviu dešine puse iki sankryžos;
  - 5.2. sustoti dešinėje pėsčiųjų perėjos pusėje;
  - 5.3. sustoti toliau nuo važiuojamosios dalies;
  - 5.4. pažiūrėti į kairę;
  - 5.5. pažiūrėti į dešinę pusę ir įsiklausyti;
  - 5.6. jei transporto priemonių arti nėra arba jos sustojo praleisti, dar kartą reikia pažiūrėti į kairę, įžengti į važiuojamąją dalį pėsčiųjų perėjose pėstiesiems leidžiama tik po to, kai įvertina atstumą iki artėjančių transporto priemonių ir jų greitį.
6. Neleidžiama eiti per reguliuojamą perėją, kai dega šviesoforo:
  - 6.1. geltona šviesa;
  - 6.2. raudona šviesa;
7. Leidžiama eiti, kai dega žalia šviesa.
8. Eiti tiesiai, ne įstrižai per pėsčiųjų perėją, neperžengti jos ribų, be reikalo nedelsti ar nestoviniuoti.

SAUGAUS ELGESIO REIKALAVIMAI VAŽIUOJANT DVIRAČIAIS

1. Važiuoti važiuojamąja dalimi dviračiu leidžiama ne jaunesniems kaip 14 metų asmenims, o išklausiusiems atitinkamą mokymo kursą ir turintiems mokymo įstaigos išduotą pažymėjimą, ne jaunesniems kaip 12 metų asmenims. Prižiūrint suaugusiajam, važiuoti važiuojamąja dalimi dviračiu leidžiama ne jaunesniems kaip 8 metų asmenims.

2. Dviračio vairuotojui leidžiama važiuoti keliu tik tvarkingą stabdį ir garso signalą turinčiu dviračiu. Dviračio gale turi būti raudonas šviesos atšvaitas arba raudonos šviesos žibintas, iš abiejų šonų – oranžiniai šviesos atšvaitai, pritvirtinti prie ratų stipinų. Važiuodamas važiuojamąja dalimi, dviračio vairuotojas privalo dėvėti ryškiaspalvę liemenę su šviesą atspindinčiais elementais arba dviračio priekyje turi degti baltos šviesos žibintas, o gale – raudonos šviesos žibintas. Važiuojant keliu tamsiuoju paros metu arba esant blogam matomumui, dviračio priekyje turi degti baltos šviesos žibintas, o dviračio gale – raudonos šviesos žibintas, dviračio vairuotojas privalo dėvėti ryškiaspalvę liemenę su šviesą atspindinčiais elementais. Dviračio vairuotojas (keleivis) iki 18 metų, važiuodamas (vežamas) keliu, privalo būti užsidėjęs ir užsisėgęs dviratininko šalną. Vyresniam kaip 18 metų asmeniui, dviračiu važiuojančiam keliu, rekomenduojama būti užsidėjęs ir užsisėgęs dviratininko šalną.

3. Važiuoti dviračiu leidžiama tik dviračių takais arba dviračių juostomis, o kur jų nėra, – tam tinkamu (su asfalto arba betono danga) kelkraščiu pagal eismo kryptį. Kai dviračių tako, dviračių juostos, kelkraščio nėra arba jais važiuoti negalima (duobėti ir panašiai), leidžiama važiuoti šaligatviu arba viena eile važiuojamosios dalies kraštine dešine eismo juosta, kuo arčiau jos dešiniojo krašto, išskyrus Taisyklių 106 punkte nurodytus atvejus, taip pat kai reikia apvažiuoti kliūtį, važiuoti tiesiai, kai iš pirmosios eismo juostos leidžiama sukti tik į dešinę. Važiuodamas kelkraščiu, pėsčiųjų ir dviračių taku, šaligatviu, dviračio vairuotojas privalo duoti kelią pėstiesiems, neturi jiems trukdyti ar kelti pavojaus, o pro pat pėsčiąjį leidžiama važiuoti greičiu, kuris yra artimas pėsčiojo judėjimo greičiui (3–7 km/h), paliekant tokį tarpą iš šono, kad eismas būtų saugus.

4. Dviračio vairuotojui dviračio juosta leidžiama važiuoti tik ta pačia kryptimi, kuria vyksta kitų transporto priemonių eismas gretima eismo juosta.

5. Dviračių taku ar dviračių juosta dviračio vairuotojas privalo važiuoti kuo arčiau tako (jiems skirtos tako dalies) ar juostos dešiniojo krašto. Jeigu pėsčiųjų ir dviračių take ar šaligatvyje horizontaliuoju ženkliniu (dviračio simboliu) yra paženklinta dviračių eismui skirta tako (šaligatvio) dalis, dviračio vairuotojas privalo važiuoti tik ja ir kuo arčiau jos dešiniojo krašto.

6. Vietose, kur eismą reguliuoja šviesoforai, dviračių vairuotojai privalo paisyti šviesoforų su dviračio simboliu, o kai jų nėra, – transporto šviesoforų signalų.

7. Dviračių vairuotojams draudžiama:

7.1. važiuoti važiuojamąja dalimi, jeigu įrengti dviračių takai, išskyrus Taisyklėse nustatytus atvejus;

7.2. važiuoti automagistralėmis ir greitkeliais;

7.3. važiuoti nelaikant bent viena ranka vairo;

7.4. vežti keleivius, jeigu nėra įrengtų specialių sėdėjimo vietų;

7.5. vežti, vilkti ar stumti krovinius, kurie trukdo vairuoti arba kelia pavojų kitiems eismo dalyviams;

7.6. būti velkamiems kitų transporto priemonių;

7.7. vilkti kitas transporto priemones, išskyrus tam skirtas priekabas;

7.8. važiuoti įsikibus į kitas transporto priemones;

7.9. važiuoti pėsčiųjų perėjomis.

8. Organizuota dviratininkų grupė gali važiuoti važiuojamąja dalimi.

SAUGAUS ELGESIO REIKALAVIMAI VYKSTANT TRANSPORTU

1. Maršrutinio transporto leidžiama laukti tik stotelių laipinimo aikštelėse, o kur jų nėra, – prie stotelės ženklo ant šaligatvio ar kelkraščio.

2. Keleiviams leidžiama įlipti (išlipti) tik kai transporto priemonė visiškai sustoja. Jeigu tikrinantis pareigūnas sustabdo transporto priemonę, keleiviams leidžiama išlipti tik jam leidus.

3. Iš važiuojamosios dalies pusės keleiviams leidžiama įlipti į transporto priemonę (išlipti iš jos) tik tuo atveju, jeigu to padaryti neįmanoma iš šaligatvio ar kelkraščio pusės ir jeigu tai bus saugu, netrukdydys kitiems eismo dalyviams.

4. Keleiviams draudžiama blaškyti vairuotojo dėmesį ir trukdyti jam vairuoti transporto priemonę.

5. Važiuojant ne miesto transportu keleivis privalo sėdėti, nevaikščioti po transporto priemonės saloną.

6. Jeigu autobuse matomoje vietoje įrengti saugos diržai, keleivis privalo užsisegti saugos diržą.

7. Jei keleivis vyksta viešuoju transportu, jis privalo įsigyti kelionės bilietą ir jį pažymėti.

8. Laikytis transporto priemonių taisyklių: draudžiama iškišti rankas, persisverti pro važiuojančios transporto priemonės langą, važiuojant atidarinti duris, išlipus iš transporto priemonės, iškart bėgti per gatvę ir kt.

SAUGAUS ELGESIO REIKALAVIMAI MAUDANTIS

1. Turizmo renginiuose maudytis galima tik sveikatingumo, higienos, o ne sporto tikslais.

2. Vykdamas turizmo renginius maudymosi vieta parenkama iš anksto.

3. Maudytis leidžiama tik paplūdimiuose ir kitose nustatyta tvarka įrengtose maudymosi vietose, vadovaujantis Lietuvos higienos norma HN 79:2010 „Vaikų poilsio stovykla. Bendrieji sveikatos saugos reikalavimai“, patvirtintais Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2010 m. rugsėjo 7 d. Nr. V-765 reikalavimais:

3.1. maudymosi vietų vaikams ribos turi būti pažymėtos; gylis maudymosi vietose turi būti ne didesnis kaip 1,3 metro mokyklinio amžiaus mokantiems plaukti vaikams;

3.2. maudymosi vietose priėjimas prie vandens turi būti neslidus, neklampus;

3.3. maudymosi vietose neturi būti šalto gruntinio vandens versmių, verpetų, didelių bangų, vandens telkinio dugnas neturi būti akmenuotas, klampus, duobėtas, užterštas, vandens paviršius neturi būti apaugęs dumbliais.

4. Maudymosi plotą privalo žinoti visi besimaudantieji.

5. Maudomasi tik turizmo renginio vadovui leidus ir jam stebint.

6. Vienu metu gali maudytis ne daugiau kaip 8 vaikai. Maudymosi metu turizmo renginio vadovui reikia būti labai atidžiam.

7. Maudymosi metu draudžiama be reikalo šūkauti, nes šauksmas yra pagalbos prašymo signalas.

ELGESYS PASIKLYDUS MIESTE AR KITOJE NEPAŽĪSTAMOJE VIETOVĖJE

1. Jeigu renginio dalyvis (-iai) atsiskyrė nuo grupės ir pasiklydo, esant galimybei, pirmiausia privalo susisiekti su grupės vadovu (paskambinti telefonu).

2. Neturint tokios galimybės, laukti toje vietoje, kur atsiskyrė nuo grupės, nebandyti patiems susirasti grupę.

3. Jeigu renginio dalyvis (-iai) tiksliai žino grupės buvimo adresą, galima kreiptis į policijos pareigūnus, kad padėtų pasiekti grupės buvimo vietą.

KITI SAUGOS IR SVEIKATOS REIKALAVIMAI

1. Kūrenti laužus galima tik specialiai tam įrengtose laužavietėse ir stovyklavietėse.

2. Draudžiama naikinti priešgaisrinius įrenginius, deginti atliekas, mėtyti degančius degtukus, teršti gamtą, naikinti arba žaloti medžius, gyvūnus.

3. Pastebėjus gaisrą, skubiai pranešti apie jį priešgaisrinei tarnybai, telefonu 112.

4. Vykstant į turizmo renginį nereikia vežtis greitai gendančių maisto produktų, būtina pasirūpinti tinkama sezonui apranga, turėti pirmosios medicinos pagalbos rinkinį, esant rimtiems sveikatos sutrikimams, skubiai pranešti greitosios medicinos pagalbos tarnybai, telefonu 112.

5. Turizmo renginiuose laikytis saugaus eismo taisyklių ir žmogaus saugos reikalavimų.

Turizmo renginių organizavimo tvarkos
aprašo
6 priedas

(Turizmo renginio saugos ir sveikatos instrukcijos pavyzdinė forma)
MOKINIŲ SAUGOS IR SVEIKATOS INSTRUKCIJOS SCHEMA

PATVIRTINTA

_____
(įstaigos vadovo)

20__ m. _____ mėnesio __ d. įsakymu Nr.

_____
(įmonės pavadinimas, kodas)

MOKINIŲ _____ SAUGOS
(renginio pavadinimas)
IR SVEIKATOS INSTRUKCIJA NR. _____

- I. BENDROJI DALIS (renginio tikslas, uždaviniai pagal programą, atsakomybė).
- II. GALIMI RIZIKOS VEIKSNIAI RENGINIO METU. SAUGOS PRIEMONĖS NUO JŲ POVEIKIO.
- III. VEIKSMAI PRIEŠ RENGINIO PRADŽIĄ.
- IV. VEIKSMAI RENGINIO METU.
- V. VEIKSMAI AVARINIAIS (YPATINGAIS) ATVEJAIS.
- VI. VEIKSMAI BAIGUS RENGINĮ.

Instrukciją parengė _____
(mokytojo vardas, pavardė, parašas)

PAAIŠKINIMAI:

1. Instrukcijų lapai numeruojami bei nurodomas bendras lapų skaičius (pvz., 2 lapas, iš viso 5 lapai – rašoma apačioje).
2. Supažindinama su instrukcija pasirašant registracijos žurnale.
3. Kontroliniai instrukcijų egzemplioriai įrišti (išgti) saugomi mokykloje.

(Išvykos saugos ir sveikatos instrukcijos pavyzdys)
**REKOMENDACIJA KAIP RAŠYTI MOKINIŲ IŠVYKOS SAUGOS IR SVEIKATOS
INSTRUKCIJĄ**

PATVIRTINTA

Rokiškio Juozo Tumo –Vaižganto gimnazijos
direktoriaus ..... m. .... d.
įsakymu Nr.....

ROKIŠKIO JUOZO TUMO-VAIŽGANTO GIMNAZIJA

**MOKINIŲ IŠVYKOS SAUGOS IR SVEIKATOS
INSTRUKCIJA NR.**

I. BENDROJI DALIS

1. Išvykos tikslas, uždaviniai
2. Patvirtinta instrukcija yra ugdymo įstaigos vidaus dokumentas, nusakantis mokinių elgesio reikalavimus išvykos metu, siekiant užtikrinti mokinių saugą ir sveikatą.
3. Instrukcija nusako su mokinių veikla susijusius pavojus, rizikas bei priemonių visumą joms išvengti.
4. Vaikai supažindinami su instrukcija ir pasirašo (nuo 14 m.) Renginiuose dalyvaujančių vaikų saugos instruktavimų registravimo žurnale.
5. Mokiniai, susipažinęsiam su šia instrukcija, bet pažeidusiam jos reikalavimus, taikoma drausminė atsakomybė pagal mokykloje nustatytą tvarką.

**II. GALIMI RIZIKOS VEIKSNIAI IŠVYKOS METU. SAUGOS PRIEMONĖS NUO JŲ
POVEIKIO**

6. Eismo įvykis, avarijos grėsmė. Saugos priemonė – laikytis saugaus eismo taisyklių ir reikalavimų gatvėje, autobuse, kelyje.
7. Skendimas. Laikytis maudymosi taisyklių atvirame vandens telkinyje, baseine, be vadovo leidimo neiti į vandenį, nesimaudyti nepažymėtoje maudymuisi vietoje.
8. Sužeidimo galimybė. Laikytis saugaus elgesio taisyklių gamtoje, viešose vietose (baseinas, atrakcionų parkas, stadionas, kino teatras, muziejus ir t.t.).
9. Saulės smūgis, nušalimai. Priklausomai nuo meteorologinių sąlygų pasirūpinti atitinkama apranga ir galvos apdangalu.

III. VEIKSMAI PRIEŠ IŠVYKĄ

10. Sutvarkomi išvykos dokumentai: sudaromi grupės sąrašai, parengiama programa, gaunamas direktoriaus leidimas vykdyti išvyką.
11. Pasirūpinama būtinu inventoriumi, pirmosios pagalbos rinkiniu.
12. Informuojami tėvai ar globėjai apie išvykos tikslus, eigą, išvykimo ir atvykimo vietą ir laiką.
13. Aptariami saugaus eismo, elgesio viešojoje vietoje, aplinkosaugos, priešgaisrinės saugos, maudymosi reikalavimai (priklausomai nuo vykdomo renginio).

IV. VEIKSMAI IŠVYKOS METU

14. Stebima, kad būtų laikomasi instruktavimo metu išdėstytų reikalavimų.
15. Stebima, kad mokiniai neatsiskirtų nuo grupės.
16. Priklausomai nuo išvykos tikslo bei renginio metu ugdomų kompetencijų paskirstomos vaikams užduotys.

V. VEIKSMAI AVARINIAIS ATVEJAIS

17. Įvertinama nukentėjusiojo būklė, suteikiama pirmoji pagalba.
18. Informuojami tėvai ar globėjai, mokyklos vadovai.
19. Kviečiama greitoji medicinos pagalba.

VI. VEIKSMAI PO IŠVYKOS

20. Mokiniai po išvykos palydimi į atvykimo vietą.
21. Aptariamai su vaikais išvykos rezultatai.
22. Apie pažeidimus (jeigu jų buvo) informuojami tėvai ir mokyklos vadovai.

Instrukciją parengė _____
(vardas, pavardė)

2 lapas, iš viso 2 lapai

(Turistinio žygio saugos ir sveikatos instrukcijos pavyzdys)
**REKOMENDACIJA KAIP RAŠYTI TURISTINIO ŽYGIO MOKINIŲ SAUGOS IR SVEIKATOS
INSTRUKCIJĄ**

PATVIRTINTA

Rokiškio Juozo Tumo –Vaižganto gimnazijos
direktoriaus ..... m. .... d.
įsakymu Nr.....

ROKIŠKIO JUOZO TUMO-VAIŽGANTO GIMNAZIJA
TURISTINIO ŽYGIO MOKINIŲ SAUGOS IR SVEIKATOS
INSTRUKCIJA NR.

I. BENDROJI DALIS

1. Tikslas, uždaviniai.
2. Patvirtinta instrukcija yra ugdymo įstaigos vidaus dokumentas, nusakantis mokinių elgesio reikalavimus žygio metu, siekiant užtikrinti mokinių saugą ir sveikatą, nepadaryti žalos gamtai.
3. Instrukcija nusako su mokinių veikla susijusius pavojus, rizikas ir priemonių visumą joms išvengti.
4. Vaikai supažindinami su instrukcija ir pasirašo (nuo 14 m.) Renginiuose dalyvaujančių vaikų saugos instruktavimų registravimo žurnale.
5. Mokiniui, susipažinusiam su šia instrukcija, bet pažeidusiam jos reikalavimus, taikoma drausminė atsakomybė pagal ugdymo įstaigoje nustatytą tvarką.

II. GALIMI RIZIKOS VEIKSNIAI ŽYGIO METU. SAUGOS PRIEMONĖS

6. Eismo įvykis, avarijos grėsmė. Saugos priemonė – laikytis pėsčiųjų saugaus eismo, dviračių eismo taisyklių ir reikalavimų gatvėje, transporto priemonėje, kelyje.
7. Skendimas. Laikytis maudymosi atviruose telkiniuose, plaukimo įvairiomis vandens transporto priemonėmis taisyklių, pasirūpinti reikiamomis saugos vandenyje priemonėmis (gelbėjimosi ratai, liemenės); be vadovo leidimo nelipti į vandenį, nesimaudyti nepažymėtoje maudymosi vietoje.
8. Terminiai nudegimai. Laikytis priešgaisrinių ir aplinkosaugos reikalavimų. Laužą kurti tik su pirštinėmis ir galvos apdangalu ne arčiau kaip 50 m. nuo medynų pakraščių.
9. Sužeidimo galimybė. Laikytis saugaus eismo, elgesio gamtoje, viešose vietose taisyklių.
10. Saulės smūgis, nušalimai. Priklausomai nuo meteorologinių sąlygų pasirūpinti tinkama apranga ir galvos apdangalu.
11. Vabzdžių įgėlimai, erkės, gyvatės, šuns, laukinio žvėries įkandimas. Pasirūpinti tinkama apranga ir apavu (storapadžiai batai ir kt.), vengti nuošalių sodybų, kur galima grėsmė sutikti nepiriusčius šunis; išsiaiškinti, ar vietovė nėra paskelbta pasiutligės zona.

III. VEIKSMAI PRIEŠ ŽYGI

12. Sutvarkomi žygio dokumentai, sudaromas dalyvaujančių mokinių, grupių sąrašas, gaunamas direktoriaus leidimas vykdyti žygį, pasirūpinama būtinu inventoriumi, vaikų maitinimu, pirmosios pagalbos rinkiniu, gelbėjimosi priemonėmis (priklausomai nuo žygio pobūdžio).
13. Suderinamos nakvynių vietos (jeigu žygis trunka ilgiau nei parą).
14. Patikrinamos ir įruošiamos maudymosi vietos.
15. Patikrinamos pavojingų perėjimų vietos.
16. Informuojami apie žygio vykdymą tėvai ar globėjai.

17. Pravedamas saugaus eismo, maudymosi, elgesio gamtoje ir priešgaisrinės saugos instruktažai.

IV. VEIKSMAI ŽYGIO METU

18. Užtikrinama, kad būtų laikomasi mokinių instruktavimo reikalavimų.
19. Stebima, kad mokiniai neatsiskirtų nuo grupės, vykdytų pavestas užduotis.

V. VEIKSMAI AVARINIAIS ATVEJAIS

20. Suteikiama pirmoji pagalba.
21. Informuojami tėvai ar globėjai.
22. Esant reikalui, kviečiama pirmoji medicinos pagalba.

VI. VEIKSMAI PO ŽYGIO

23. Aptariami žygio rezultatai.
24. Išsiaiškinamos klaidos bei trūkumai ir numatomos priemonės jiems išvengti ateityje.
25. Mokiniai palydimi į atvykimo vietą.

Instrukciją parengė _____
(vardas, pavardė, parašas)

2 lapas, iš viso 2 lapai

Parengė
Direktoriaus pavaduotoja ugdymui

Rita Mauricienė
2018-01-23